

Nr 129.

Av herr **Olsson** i *Kullenbergstorp m. fl.*, angående *glidande sockertull*.

Det är i förevarande motion obehövt att utveckla det riksintresse, som, enligt vad allmänt erkännes, är förenat med upprätthållandet av den svenska sockerbetsodlingen. Jordbrukets ekonomi inom några av vårt lands förnämsta jordbruksidkande provinser vilar i väsentlig grad på denna odling, som höjt jordens kulturkraft och som i betydande mån bidragit till den höga ståndpunkt, till vilken jordbruket under de senaste årtiondena kunnat utvecklas i dessa landsdelar. Att vårt land inom egna gränser kan i tillräcklig omfattning producera den för folknäringen så betydelsefulla artikel, som sockret utgör, är ej minst under den alltjämt rådande osäkra handelspolitiska ställningen i världen ett för hela vår befolkning så betydelsefullt förhållande, att sockerbetsodlingens äventyrande skulle kunna få de mest ödesdigra verkningar även för de konsumerande folklagren.

Som känt är, hava även statsmakterna inom vårt land under de gångna brydsamma åren visat sig behjärta dessa förhållanden. I överensstämmelse med beslut vid sistlidet års riksdag säkerställdes jämväl fjolårets sockerbetsodling genom viss statlig reglering med införselmonopol å socker, fastställande av högsta pris å socker, förbindelser för svenska sockerfabriksaktiebolaget och Mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag att till odlare av sockerbeter för deras räkning utbetala ersättning efter vissa grunder samt statsgaranti gentemot bemälda bolag för sådana av Kungl. Maj:t godkända kostnader för inköp av årets betskörd och dennas förädling, som icke täckts av härför av vederbörande bolag på förhand mot redovisningsskyldighet uppburna medel och som icke heller kunnat uttagas vid det framställda sockrets förädling. Sockerbetsodlarna garanterades, som känt är, ett betpris

för 1921 års skörd av 6 kronor och 50 öre per deciton vid höstleverans samt 7 kronor per deciton vid vinterleverans. Maximipriset å socker fastställdes i anslutning härtill vid försäljning i annan ordning än direkt till allmänheten i öppen bod till 1 krona och 16 öre per kilogram för råsocker samt till 1 krona och 29 öre per kilogram för fin raffinad. Sockerbolagets verkliga utförsäljningspris för raffinad torde för närvarande utgöra 1 krona och 25 öre per kilogram. Nu omförmälda statsreglering bortfaller genom att de författningar, varå densamma grundar sig, upphöra att gälla efter den 31 oktober innevarande år, och det tillkommer den nu samlade riksdagen att fatta beslut om säkerställande av sockerbetsodlingen under det nu ingångna året.

Så som förhållandena på den internationella sockermarknaden ävensom sockermarknaden i vissa särskilda länder för närvarande gestaltar sig måste det stå uppenbart för alla, att statsåtgärder i en eller annan form äro ovillkorligt nödvändiga för säkerställande av sockerbetsodlingen under innevarande år. Medan svenska sockerfabriksaktiebolagets utförsäljningspris å raffinad, såsom nyss omförmäls, för närvarande utgör 1 krona och 25 öre per kilogram, lärer importpriset å utländsk raffinad fritt svensk importhamn samt exklusive tull och skatt kunna beräknas till omkring 32 öre per kilogram. Denna utomordentligt stora skillnad, i väsentlig mån föranledd av vissa främmande valutors ställning gentemot den svenska kronan, måste, om inga skyddsåtgärder träffas, leda till att den svenska sockerbetsodlingen under innevarande år inskränkes till ett obetydligt minimum. Det kan för övrigt tilläggas, att införsel av socker jämlikt erhållen licens skall hava ägt rum från visst land i mellersta Europa till ett så lågt pris som 24 öre per kilogram. Ett importpris av 32 öre per kilogram motsvarar ett betpris av allenast 1 krona per deciton. Enligt uppgift skall svenska sockerfabriksaktiebolaget hava erbjudit de sydsvenska betodlarna ett betpris av 2 kronor och 20 öre per deciton, motsvarande ett importpris av 44 öre per kilogram, vilka siffror överensstämmer med de före kriget gällande priserna. Varje med sockerbetsodlingen förtrogen vet, att ett betpris under innevarande år av endast 2 kronor och 20 öre per deciton skulle leda till en utomordentligt stor inskränkning av den inhemska odlingen med åtföljande utomordentligt stora importbehov och härmed följande försämring av vår handelsbalans och nationalekonomiska ställning i allmänhet.

Vid överbägande av de olika utvägar, som stå till buds till mötande av den prekära situation med avseende å den svenska sockerbetsodlingen, som under innevarande år kommer att inträda, har man, så vitt vi kunna

finna, endast tvenne utvägar att taga under övervägande, nämligen antingen fortsatt statsreglering under ytterligare ett år enligt nu gällande grunder eller ock viss omändring av sockertullen till glidande tullsats efter sådana grunder, att ett nödtorftigt skydd beredes åt den inhemska produktionen.

Utan att här ingå på en närmare undersökning av de olika vägarnas lämplighet ur de olika synpunkter, vilka kunna anläggas på frågan, vilja vi uttala oss till förmån för den senare utvägen och sålunda hemställa om viss ändring av sockertullen. Att den största hänsyn härvid bör tagas till produktionskostnadernas nedgång är självfallet, och likaledes måste de konsumerande folklagrens intresse av billigt socker noga beaktas. Efter övervägande av dessa frågor och efter att hava tagit kännedom om uppgjorda kalkyler med avseende å produktionskostnaderna för innevarande års sockerbetsodling hava vi stannat vid att föreslå sådan ändring av sockertullen, som skulle medföra garanti för betodlarna att erhålla ett pris av 3 kronor och 50 öre per deciton vid höstleverans samt 3 kronor och 70 öre per deciton vid vinterleverans. Sådan garanti kan vinnas, därest den nu bestämda fasta tullsatsen å raffinerat socker under tiden från och med den 1 november 1922 till och med den 31 oktober 1923 ersättes med tullsats enligt viss glidande skala, så konstruerad, att sockerbolaget ser sig i stånd garantera nyssnämnda betpris.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta att vid införsel av socker till riket under tiden 1 november 1922—31 oktober 1923 tull skall utgå å raffinerat socker enligt en glidande skala, så att för varje öre, varmed importpriset per kilogram understiger 71 öre, skall tullen utgå med 0,7 öre per kilogram samt att å råsocker skall utgå 3 öre lägre tull per kilogram än för raffinad, skolande ifrågavarande tullsatser uttryckas i jämna ören per kilogram.

Stockholm den 21 januari 1922.

<i>Olof Olsson,</i> Kullenbergstorp.	<i>K. A. Westman,</i> Brobygård.	<i>Janne Nilsson,</i> Köinge.
<i>Carl Johanson,</i> Hörninge.	<i>M. L. Petersson,</i> Broaryd.	<i>C. G. Olsson,</i> Golvasta.
	<i>P. A. Månsson,</i> Backa.	

